RECENZIA VYSOKOŠKOLSKÉJ UČEBNICE

BÁRTLOVÁ, S., MATULAY, S. ***Sociológia zdravia, nemoci a rodiny.***

1. vyd. Martin: Osveta, 2009, 142 s. ISBN 978-80-8063-306-6.

Monografia, ktorá uzrela svetlo sveta vo dvoch blízkych jazykoch ***Sociologie zdraví nemoci a rodiny Sociológia zdravia, choroby a rodiny***, obohacuje pulty kníhkupectiev a je vhodná pre sestry a iných zdravotníckych odborov a pomáhajúcich profesií. Napísali ju sociológovia z oboch brehov rieky Moravy, ktorí vyučujú sestry, odborníkov nelekárskych a pomáhajúcich profesií. Doc. PhDr. Sylva Bártlová, Ph.D. zo Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, je renomovaná autorka v oblasti sociológie zdravia a nemoci, riešiteľka domácich a zahraničných projektov v ošetrovatelstve a systéme zdravotníctva. Jej bohatá publikačná činnosť, zameraná na nové teórie sociológie medicíny a zdravotníctva, sociológie zdravia a nemoci, sociológie ošetrovatelstva, je často citovaná v Čechách ale aj na Slovensku. Autorom druhej časti monografie je doc. PhDr. Stanislav Matulay, PhD. z Katedry sociológie Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, ktorý sa zaoberá problematikou sociológie rodiny a najmä rodiny rómskej.

Monografia je spracovaná na 123 stranách a rozdelená do dvoch častí. Autorkou prvej časti Sociologie zdraví a nemoci, ktorá má deväť kapitol, je doc. Bártlová. Prvé tri kapitoly venuje Vývoji sociologických přístupů ke zdraví, nemoci a ošetrovatelství, Předmětu sociologie zdraví a Sociologii ošetrovatelství, kde ponúka historický prehľad o sociologických školách a ich prínose k rozvoju sociologickej

problematicky zdravia a nemoci. Meniace sa role lekára, sestry, pacienta, vzťahy lekár - pacient a spoločenské zmeny podstatne ovplyvňujú aj postoje ľudí k vlastnému zdraviu a zodpovednosť k nemu, o čom pojednávajú kapitoly Lékaři, Medicinalizace života v postmoderní společnosti a Pacienti. V siedmej a ôsmej kapitole sa zaoberá pojmami Zdraví a Nemoc a najmä sociálnymi a spoločenskými dôsledkami choroby. Deviata kapitola poskytuje súhrnný prehľad o Využití metodologických přístupů sociologie v ošetrovatelství.

Druhá časť monografie Zo sociológie rodiny je z pera doc. Matulaya, ktorú predstavuje ako spoločenský a sociálny jav a v odbore sociológia sa jej venuje špeciálna sociologická disciplína - sociológia rodiny. V prvej kapitole Rodina v tradičnej spoločnosti stručne rozoberá problematiku rodiny v tradičnej spoločnosti a predsociologickom myslení. Kapitola Rodina v teóriách klasickej sociológie podáva zaujímavým spôsobom prehľad o rodine v prácach prvých sociológov a vybraných sociologických teóriách obdobia druhej polovice 20. storočia. Kapitola Rodina na prelome modernity a postmodernity je cenným prínosom pre čitateľov, pretože poskytuje zaujímavé informácie patriace do odbornej výbavy každej sestry, ktoré umožnia zvýšiť účinnosť odborných ošetrovateľských intervencií pri práci s pacientom a spolupráci s jeho rodinou. Osobitne vysoko oceňujem poslednú kapitolu O rómskej rodine, ktorá je so znalosťou vecí úplne a nestranne spracovaná. Etnickí Rómovia sú osobitnou súčasťou českej i slovenskej spoločnosti a autor poukazuje na ich osobitosť spočívajúcu v tom, že rozhodujúca väčšina z nich napriek uplynulým stáročiam si podržala svoju osobitnú filozofiu života a myslenia, ktorá pripomína ich indickú pravlasť a je v príkrom rozpore s euroamerickou filozofiou

žitia a myslenia, prijatú majoritnými vrstvami spoločnosti na území Čiech aj Slovenska.

Monografia má logickú štruktúru, je prehľadne spracovaná a napísaná zrozumiteľným spôsobom v oboch blízkych jazykoch. Použitá literatúra ponúka prehľad zdrojov, ktoré môžu byť inšpiráciou pre jej čitateľov.

Autor recenzie a kontakt:

doc. PhDr. Mária Boledovičová, PhD.

Katedra ošetrovateľstva

Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva, Univerzita

Konštantína Filozofa

Kraskova 1

SK-949 74 NITRA

mboledovicova@ukf.sk

**Sylva Bártlová
Stanislav Matulay**

SOCIOLOGIE ZDRAVÍ, NEMOCI A RODINY

SOCIOLOGIA ZDRAVIA, CHOROBY A RODINY